

Približava se Kurban-bajram, jedan od dva muslimanska godišnja praznika. Osim što je Kurban-bajram praznik i vrijeme radosti, to je ujedno idealna prilika da na svoj konto dobrih djela pridodamo mnogo toga prakticirajući ibadete koji su karakteristični za dane Kurbankskog bajrama, a jedan od tih ibadeta i imperativa Uzvišenog Allaha svakako je klanje kurbana: *"Gospodaru svome se mali i kurban kolji."* (El-Kevser, 2.)

S obzirom da je klanje kurbana ibadet koji se čini jednom godišnje, veoma je bitno podsjetiti se osnovnih propisa o kurbanu, kako bi taj ibadet bio učinjen na najpotpuniji način, kako bi se postigao željeni cilj i osigurala velika nagrada kod Uzvišenog Allaha, te kako bismo se ujedno sačuvali prijestupa i grešaka koji se mogu učiniti prilikom činjenja tog ibadeta.

Propis klanja kurbana

Klanje kurbana je ibadet koji imućan vjernik ne bi trebao propustiti. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, oštro je ukorio one koji su imućni a nisu zaklali kurban. Kazao je Poslanik, alejhis-selam: *"Ko ima mogućnost pa ne zakolje kurban, neka se ne približava našoj musalli (mjestu klanjanja bajram-namaza)."* (Ibn Madže, hadis je *mewkuf*. Tako kaže Darekutni u El-ilelu, Tahavija, Tirmizi, Ibn-Abdil-Berr i drugi)

Uvjeti ispravnosti kurbana

1. Da kurban bude od sljedeće stoke: deve, krave, koze i ovce. Kazao je Uzvišeni Allah: *"Svakoj vjerskoj zajednici propisali smo klanje kurbana da bi spominjali Allahovo ime prilikom klanja stoke koju im On daje."* (El-Hadždž, 34.)
2. Da kurban dostigne odgovarajuću starosnu dob
Da bi se životinja mogla zaklati kao kurban, mora dostići period zrelosti, koji se manifestira ispadanjem sjekutića.

Krava – pune dvije godine i da je ušla u treću. (Napomena: po jednoglasnom stavu islamskih učenjaka nije ispravno za kurban zaklati kravu koja nije napunila dvije godine, pa makar se fizički ne razlikovala od one koja je napunila dvije godine.)

Koza – da je napunila godinu dana i ušla u drugu.

Ovca – da je također napunila godinu dana i ušla u drugu, međutim, u slučaju ovce postoji izuzetak, te je dozvoljeno da se zakolje janje koje je starije od šest mjeseci ako je veliko i fizički se ne razlikuje od prosječne ovce koja je napunila godinu dana.

3. Da kurban bude bez fizičkih nedostataka i mahana
Pošto je klanje kurbana ibadet kojim se muslimani približavaju svome Gospodaru, a Gospodar prima samo ono što je dobro, našom vjerom je propisano da kurban treba biti debeo, dobar, zdrav i bez fizičkih nedostataka i mahana koje mogu vidljivo utjecati na pomanjkanje mesa. U tom smislu su i riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: *"Kurban ne smije biti: jednook ili izrazito ćorav, izrazito bolean, izrazito hrom ili šepav, zakrčljao toliko da se na kostima ne može napipati meso."* (Sakupljači sunena, vjerodostojan hadis) Ako kurban bude imao osobine spomenute u navedenom hadisu, po konsenzusu učenjaka neće biti validan. Ovaj hadis jasno ukazuje da na ispravnost kurbana neće utjecati neka mala mahana ili nedostatak, zbog riječi Poslanika, alejhis-selam: *"...izrazito ćorav, izrazito bolean, izrazito hrom i zakrčljao..."*, što znači, ako mahana nije jasna i velika (uočljiva), to neće smetati. Dozvoljeno je da kurban bude kastrirana (uškopljena) životinja, jer je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, običavao klati kastrirane – uškopljene ovnove.

Također, ne postoji šerijatska zapreka da se za kurban zakolje životinja rođena bez rogova, životinja koja je steona ili ošišana.

Za koliko osoba vrijedi jedan kurban?

Ako se za kurban kolje deva ili krava, tada je dozvoljeno da u kurbanu učestvuje sedam ljudi iz različitih porodica. Na to ukazuju riječi Džabira, r.a.: *"U godini u kojoj je bila Hudejbija zaklali smo, zajedno sa Allahovim Poslanikom, devu za sedam i kravu za sedam osoba."* (Muslim) Međutim, ako se za kurban kolje ovca, onda je to dovoljno samo za njenog vlasnika i članove njegove uže porodice. Na to nam ukazuje postupak Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji kada bi klao ovna za kurban, u tom kurbanu bi udruživao i ostale članove svoje porodice, govoreći: *"Gospodaru, ovo je od Muhammeda i njegove porodice."* (Muslim)

Propisi koji se odnose na vlasnika kurbana

Od Ummu Seleme, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Kada nastupi mjesec zul-hidždže, a neko od vas bude htio klati kurban, neka ne uzima (krati) ništa od svoje kose."* (Muslim) U drugom rivajetu ovog hadisa, također kod imama Muslima, stoji: *"Neka ne odstranjuje dlake i neka ne siječe nokte."*

Ovaj hadis nam jasno ukazuje da je zabranjeno vlasniku kurbana, ali ne i njegovoj porodici, od početka mjeseca zul-hidždžeta pa dok ne zakolje kurban, kratiti kosu i nokte. Pod riječju "kosa" u ovom hadisu podrazumijeva se odstranjivanje dlaka sa tijela na bilo koji način: brijanje, čupanje, kraćenje, spaljivanje, a također obuhvata sve dlake na tijelu: dlake ispod pazuha, oko stidnih mjesta, bradu, brkove i kosu.

Kada se kolje kurban?

Prinošenje žrtve Uzvišenom Allahu je vremenski ograničen ibadet, stoga je veoma bitno poznavati njegov početak i kraj. Nepoznavanje ovog propisa može uzrokovati da zaklani kurban bude samo obična sadaka, a ne kurban. Vrijeme u kojem je dozvoljeno zaklati kurban počinje nakon klanjanja bajram-namaza i bajramske hutbe. U mjestima u kojima se ne klanja bajram-namaz, oni koji žele da kolju kurban, sačekat će onoliko koliko treba da se klanja bajram, a nakon toga mogu početi sa klanjem kurbana. Kazao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Prvo čime počinjemo ovaj dan (Bajram) jeste bajram-namaz, zatim se vraćamo i koljemo kurbane. Onaj ko postupi tako, postupio je po našem sunnetu. A ko zakolje prije namaza, to je samo meso koje je darovao svojoj porodici, meso koje nema ništa sa obredom kurbana." (Buharija i Muslim)

Pošto Hadžijski bajram, tj. Kurban-bajram, traje četiri dana, zadnje vrijeme kada je dozvoljeno zaklati kurban je vrijeme do zalaska sunca četvrtog dana Bajrama. Kazao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "U svim klancima Mekke može se klati, u svim danima tešrika (dani boravka na Mini) može se klati kurban." (Ahmed, vjerodostojan hadis)

Najbolje vrijeme za klanje kurbana, za one koji to mogu, je odmah po povratku iz džamije sa bajram-namaza, s tim što treba naglasiti da ne postoji šerijatska zapreka da se kurban kolje noću, naročito ako za tim postoji potreba, kao u slučaju da čovjek u toku dana ima radnu obavezu.

Podjela kurbanskog mesa

Najbolje je da se meso kurbana podijeli na tri dijela: da se jedan dio podijeli siromašnima, drugi dio prijateljima i poznanicima, a da treći dio vlasnik kurbana ostavi sebi. Međutim, treba naglasiti, da ako bi čovjek podijelio kurbansko meso i na drugi način, ne bi pogriješio, kao naprimjer, da sebi ostavi manje od trećine, a ostalo podijeli, ili da sebi ostavi više od trećine.

Vlasnik kurbana treba znati da nije dozvoljeno platiti mesaru uslugu klanja kurbana kurbanskim mesom. Kazao je Alija, r.a.: "Naredio mi je Poslanik da podijelim meso i kožice njegovih kurbana, i da ne dajem mesaru ništa od toga. Rekao je: 'Mi ćemo mu dati nadoknadu za to od nas.'" (Buharija i Muslim)

Međutim, dozvoljeno je mesaru udijeliti kurbansko meso ako je siromah ili je njegov prijatelj, ali je bitno da meso ne bude platežno sredstvo za uslugu klanja kurbana.

Prodaja kurbanskog mesa!?

Nije dozvoljeno prodati nijedan dio kurbana, a što se tiče kožice kurbana, nju također nije dozvoljeno prodavati, no dozvoljeno ju je ostaviti sebi i njome se koristiti. Kazao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko proda kurbansku kožicu, njegov kurban je ništavan, nema ništa od kurbana." (Hakim, hadis-hasen)

Savjeti onima koji kolju kurban

- Kurban treba dovesti do mjesta klanja na lijep i blag način.
 - Treba dobro naoštритi nož kojim će se klati kurban, kako bi se klanje kurbana izvelo na najbezbolniji način, i pokuđeno je oštритi nož pred kurbanom.
 - Pohvalno je da se obori ovca i krava prilikom klanja, dok je sunnet kod klanja deve da se kolje stojeći, savijene prednje lijeve noge.
 - Pohvalno je da osoba koja kolje, kao i kurban, budu okrenuti prema Kibli.
 - Lijepo je da vlasnik kurbana lično zakolje kurban.
 - Prilikom klanja kurbana treba izgovoriti bismillu.
 - Ne smeta da neko pomogne osobi koja kolje kurban, naročito ako se radi o klanju krave ili bika.
- Na kraju, molimo Uzvišenog Allaha da primi i ukabuli naša dobra djela, našu pokornost, klanje kurbana.

Poseban selam i bajramske čestitke
od vaše braće sa
www.minber.ba

KURBAN

PROPIS KLANJA KURBANA

UVJETI ISPRAVNOSTI KURBANA

KADA SE KOLJE KURBAN?

PODJELA KURBANSKOG MESA

SAVJETI ONIMA KOJI

KOLJU KURBAN